

• ПІДГОТОВКА КАДРІВ З ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ,
СПОРТУ, ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

• STATE PREPARATION IN THE BRANCH OF PHYSICAL TRAINING,
SPORTS AND HUMAN HEALTH

УДК 796.011.3

**OCENA PRZEZ STUDENTÓW
WARTOŚCI OBOZÓW ZIMOWYCH
DLA SZKOLENIA PRZYSZŁYCH NAUCZYCIELI
WYCHOWANIA FIZYCZNEGO DO ZAWODU**

**Ludwika KOSIŃSKA, Ryszard MARCINÓW,
Dariusz NAWARECKI**

*Politechnika Opolska –
Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii (Polska)*

ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТАМИ ЗНАЧЕННЯ ЗИМОВИХ ТАБОРІВ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДО МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Людвіка КОСІНЬСКА, Ришард МАРЦІНОВ, Даріуш НАВАРЕЦЬКІ. Політехніка Опольська – Відділ фізичного виховання і фізіотерапії (Польща)

Анотація. Метою праці є узагальнення оцінювання студентами спеціальності «фізичне виховання» передбаченого програмою навчання зимового табору для підготовки до майбутньої професійної діяльності вчителя фізичного виховання. У дослідженнях брали участь 172 випадково вибрані студенти II,IV і V років навчання спеціальності „фізичне виховання”, які раніше перебували у зимовому таборі. Методом досліджень було анкетування. Одночасно вивчалася проблема доцільності вилучення із програми навчання названого зимового табору. До 2006 – 2007 навчального року стандарти навчання на спеціальності «фізичне виховання» передбачали в розділі практик два табори: літній та зимовий. У даний час – тільки один, без визначення, який саме. Учасники проведених досліджень мали можливість перебувати ще в обох таборах.

Ключові слова: лижний спорт, зимові табори, стандарти освіти, фізичне виховане.

Wstęp. Do końca roku akademickiego 2006/2007 polskie standardy kształcenia, tak zwane minima programowe, jakie muszą spełniać uczelnie wyższe kształcące na danym kierunku studiów, przewidywały dla kierunku wychowanie fizyczne w ramach praktyk dwa obozy. Był to obóz letni oraz obóz zimowy, które łącznie musiały mieć minimum 20 dni [1]. Wymogi te wydawały się bardzo korzystne dla tego kierunku studiów, gdyż student w ramach obozowych zajęć praktycznych mógł zdobyć bogate doświadczenie. Od 1 października 2007 roku standardy kształcenia dla kierunku wychowanie fizyczne zmodyfikowano i dziś zaleca się tylko jeden siedmiodniowy obóz, bez wskazania i tylko dla studiów pierwszego stopnia [2]. Część uczelni realizuje to minimum, część bazuje na starych standardach, które nie przeczą aktualnym wymogom, a wydają się ofertą bogatszą dla studenta. Uczelnie, które realizują w programach studiów jeden obóz musiały zdecydować czy zrealizują stacjonarny obóz letni, zimowy, lub obozy wędrownie w wybranej przez studenta formie, np.: obozu pieszego, kajakowego, żeglarskiego, konnego, rowerowego, itp. Ograniczenie możliwości wyboru tylko do jednego obozu to zawsze strata dla studenta, tym bardziej, że wymogi minimalne zakładają tylko ilość dni trwania obozu, bez wskazania na ilość godzin dydaktycznych, a to umożliwia dodatkowo skracanie praktycznych ćwiczeń. Czy obozy są potrzebne przyszłym nauczycielom wychowania fizycznego? Czy obóz zimowy, jako jedna z form obozów, ma znaczenie dla przyszłej pracy zawodowej w opinii studenta? Pytanie wydaje się istotne, tym bardziej, gdy istnieje ryzyko pozbawienia studentów młodszych roczników możliwości realizacji tego przedmiotu. Badani mieli możliwość uczestniczenia w obydwóch obozach.

Cel badań. Celem pracy jest ukazanie opinii studentów kierunku wychowanie fizyczne o przydatności programowego obozu zimowego i jego znaczeniu w przyszłej pracy zawodowej nauczyciela wychowania fizycznego.

Metoda i organizacja badań. W badaniach uczestniczyło 172 przypadkowo wybranych studentów i studentek Politechniki Opolskiej, Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii. Studenci II, IV i V roku kierunku: wychowanie fizyczne, którzy wcześniej w ramach swoich studiów uczestniczyli w programowym obozie zimowym, dobrowolnie i anonimowo wypełnili ankietę oceniającą znaczenie obozów zimowych w przygotowaniu nauczyciela wychowania fizycznego do przyszłej pracy zawodowej. Narzędziem badawczym był anonimowy kwestionariusz ankiety składający się z pytań otwartych i zamkniętych. Wyniki podano w wartościach liczbowych i procentowych.

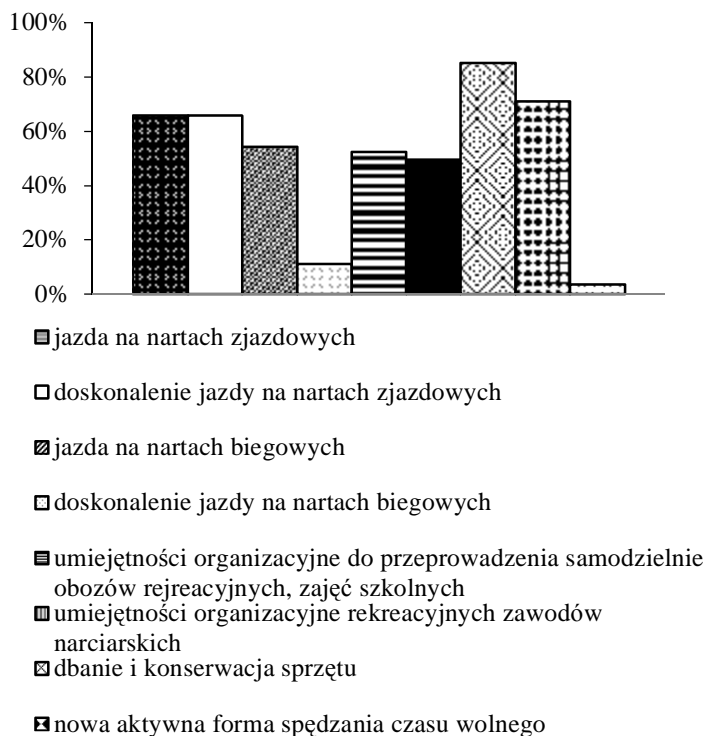
Materiał badawczy. Ponad połowa mieszkańców Polski (58 %) deklaruje zainteresowanie dyscyplinami sportowymi uprawianymi na lodzie czy śniegu [3]. Jednak to zainteresowanie nie przekłada się na uprawianie dyscyplin zimowych. Tylko, co jedenasty dorosły Polak twierdzi, że uprawia sporty zimowe. Wśród tych, co deklarują uprawianie zimowych dyscyplin jazda na nartach jest najpopularniejsza (73 %). Wśród badanych osób uczestniczących w obozie zimowym, który był jednym z obowiązkowych przedmiotów realizowanych w ramach studiów, a więc warunkiem ukończenia tych studiów ponad połowa ankietowanych (66 %), po raz pierwszy w życiu założyła narty na nogi. Zaliczenie obozu było determinantem udziału w tym obozie. Gdyby nie ten warunek, być może respondenci nigdy wcześniej nieuprawiający narciarstwa nie mieliby w ogóle możliwości zdobycia tego doświadczenia. Biorąc pod uwagę zakończenie studiów a następnie podjęcie pracy zarobkowej mogłoby to znacznie utrudnić większości ankietowanym pierwsze doświadczenia narciarskie. Tym bardziej, że każdy z respondentów musiałby brać pod uwagę nie tylko komponenty niematerialne związane z uprawianiem narciarstwa, ale i materialne. Indywidualna kalkulacja cen, zapewne byłaby znacznie wyższa niż ma to miejsce przy organizacji obozów w formie grupowej, co również mogło by mieć wpływ na decyzję udziału w szkoleniu.

Celem obozu zimowego jako przedmiotu w ramach studiów było nauczenie studentów jazdy na nartach oraz przygotowanie ich do prowadzenia zajęć z narciarstwa z młodzieżą szkolną, zapoznanie z zasadami organizacji obozów i czasów specjalistycznych narciarskich, a także z zasadami organizacji imprez turystycznych i rekreacyjno-sportowych w okresie zimowym ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa i odpowiedzialności za życie drugiego człowieka.

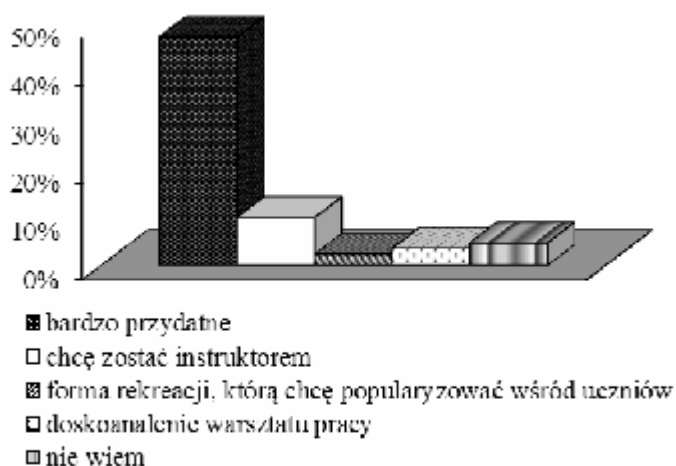
Ankietowani zaznaczyli (ryc.1), że obóz nauczył ich dbać i konserwować sprzęt narciarski (85 %). Taki wysoki procent może wynikać stąd, że studenci jeżdżący na nartach przed obozem posiadali skromną wiedzę w tym zakresie. Studenci, będący narciarzami przed obozem, w ankiecie zaznaczyli (34 %), że obóz pozwolił im na doskonalenie umiejętności jazdy na nartach zjazdowych, również 32 % osób początkujących zaznaczyło, że oprócz nauki na obozie mogli w ramach kolejnych zajęć doskonalic swoje umiejętności. Oprócz jazdy na nartach zjazdowych studenci w ramach obozu poznali podstawowe kroki narciarstwa biegowego a 54 % ankietowanych zaznaczyło, że nauczyło się amatorsko biegać na „biegówkach”. Dla większości ankietowanych obóz wiązał się z nauką nowej aktywnej formy spędzania wolnego czasu (71 %) w dobrze zorganizowany sposób, z wykorzystaniem różnorodnych przyborów dydaktycznych. Sporo studentów (52 %) uważa, że uczestnicząc w obozie mogli pozyskać wiedzę i umiejętności organizacyjne do samodzielnego przygotowania obozów, zajęć szkolnych i rekreacyjnych zawodów narciarskich (49 %). Organizację obozu w większości uczestników (73 %) uważa, za bardzo dobrą, 23 % za dobrą, tylko 1 % ocenił organizację na ocenę dostateczną. Zadowolenie uczestników z obozu może wynikać ze zdobycia nowych umiejętności, które to studenci nabywali pod okiem instruktorów narciarstwa. Kadre nauczycielską ankietowani studenci ocenili na wysokim poziomie. 95 % respondentów wskazała, że podczas prowadzenia zajęć instruktorów cechował profesjonalizm i doświadczenie. Zdaniem 3 % kadra powinna się podszkolić i uzupełnić braki w wykształceniu.

W pytaniu dotyczącym postrzegania przydatności obozu zimowego w przyszłej pracy zawodowej 47 % ankietowanych uważa, że obóz zimowy z pewnością będzie bardzo przydatny w przyszłej pracy nauczyciela wychowania fizycznego (ryc. 2). Część respondentów (2 %) wskazuje dodatkowo, że zamierza popularyzować narciarstwo zjazdowe wśród swoich przyszłych uczniów, a część ankietowanych wykorzysta poznane ćwiczenia metodyczne do nauczania różnych, innych umiejętności sportowych. Ankietowani (3 %) zauważają, że obóz zimowy poszerzył ich warsztat pracy. Wiele osób (10 %) po uczestnictwie w obozowych zajęciach poprawiło swoje umiejętności i wiedzę tak, że

marzą o zdobyciu uprawnień instruktorskich. Chcą nauczać innych jazdy na nartach i samodzielnie organizować imprezy zimowe. Tylko 5 % ankietowanych nie wie lub nie ma znania co do przydatności obozu, np.; uzależniając przydatność od miejsca pracy.

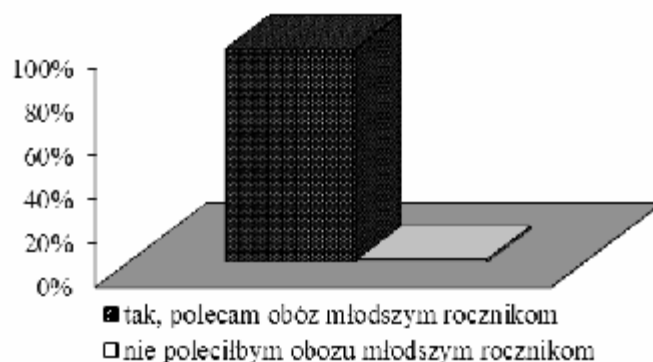

Ryc. 1. Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czego nauczyłeś/łaś się podczas obozu zimowego

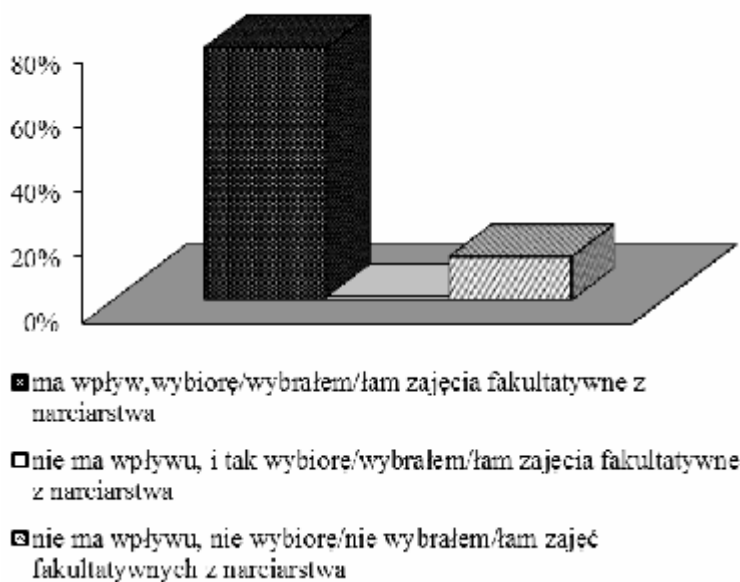
Ryc. 2. Rozkład oceny przydatności obozu zimowego w przyszłej pracy zawodowej wśród studentów

Biorąc pod uwagę możliwość usunięcia obozu zimowego z programu studiów zapytano ankietowanych, o ich zdanie czy obóz powinien być przedmiotem obligatoryjnym lub fakultatywnym w programie studiów dla nauczycieli wychowania fizycznego. Ankietowani studenci (98%) uważają, że obóz powinien pozostać w programie studiów i poleciliby tę formę zajęć młodszym rocznikom (ryc. 3).

Ryc. 3. Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy obóz zimowy powinien być w programie studiów

Dodatkowo studenci uczestniczący w obozach zimowych twierdzą (ryc. 4), że udział w obozie zimowym wpłynął lub już wpłynął (dotyczy starszych roczników) na wybór i decyzję udziału w zajęciach fakultatywnych z narciarstwa zjazdowego (78%). W mniejszości są osoby, które nie zdecydowały się na sport do wyboru z narciarstwa zjazdowego (23%). Zajęcia fakultatywne to przedmiot, który nie jest narzucony, można go wybrać z wykazu różnych przedmiotów i jest on realizowany w kolejnych semestrach po semestrze, na którym należało obowiązkowo wziąć udział w obozie zimowym.

Ryc. 4. Rozkład oceny wpływu uczestnictwa w obozie zimowym na uczestnictwo w zajęciach fakultatywnych z narciarstwa

W pewnym stopniu niechęć do uprawiania narciarstwa może wynikać z konieczności wydania pewnej części budżetu domowego. Zakup sprzętu narciarskiego lub wypożyczenie kompletu nart i butów narciarskich nie jest tanie. Do tego dochodzą koszty noclegu i żywienia w górach oraz cena karnetu. „Studencka kieszeń” może tego ciężaru nie udźwignąć. Zapytano badanych (ryc. 5) o opinię jak oceniają koszty uprawiania narciarstwa. 40 % ankietowanych stwierdziło, że narciarstwo jest stosunkowo drogą dyscypliną, jednak korzyści płynące z uczestnictwa w tej dyscyplinie w dużym stopniu motywują do zdobycia funduszy na „wyjazd na narty”. Biorąc pod uwagę, korzyści płynące z uczestnictwa w programowym obozie zimowym (ryc. 6) ankietowani wskazali, oprócz nauki czy doskonalenia umiejętności narciarstwa zjazdowego i biegowego integrację w gronie kolegów i koleżanek ze studiów (48 %). To bardzo ważne dla studentów, aż 95 % z nich uważa, że obóz zimowy jest wspaniałą okazją do zawarcia nowych przyjaźni. Prawdopodobnie w wielu przypadkach te przyjaźnie pozostaną na wiele długich lat.

Ryc. 5. Rozkład korzyści płynących z uczestnictwa w obozie zimowym

Ryc. 6. Rozkład odpowiedzi na pytanie:
Czy obozy są potrzebne z punktu widzenia integracji wśród studentów

Wnioski. Programowy obóz zimowy realizowany w ramach studiów kierunku wychowanie fizyczne jest przydatnym przedmiotem dla przyszłej pracy zawodowej nauczyciela wychowania fizycznego w opinii studentów tego kierunku. Przyszli nauczyciele w ramach obozu zimowego uczą się nowych umiejętności, w tym jazdy na nartach, umiejętności organizacyjnych oraz dbania o sprzęt narciarski, również w zakresie konserwacji. Te praktyczne umiejętności chcą przekazywać swoim przyszłym uczniom, bądź wykorzystać elementy organizacyjne w codziennej pracy nauczyciela traktując obóz zimowy jako swoistą praktykę pedagogiczną. Być może dlatego polskie uczelnie powinny wziąć pod uwagę opinię studentów w opracowywaniu programów studiów i pozostawić obóz zimowy w siatkach programowych. Ankietowani uważają, że obóz zimowy to również wspaniały czas budowania wieloletnich przyjaźni, docenić to jednak mogą tylko ci, którzy mieli możliwość uczestnictwa w programowych obozach zimowych.

Piśmiennictwo

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 13 czerwca 2003 r. Zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia standardów nauczania dla poszczególnych kierunków studiów i poziomów kształcenia // Dziennik Ustaw. – 2003. – № 144, poz. 1401, załącznik 7.

2. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki // Dziennik Ustaw. – 2007. – № 164, poz. 1166, załącznik 113.

3. *Boguszewski R.* Zainteresowanie sportami zimowymi oraz aktywność Polaków w tym zakresie // Raport z badań. – Warszawa: CBOS, 2006.

**OCENA PRZEZ STUDENTÓW
WARTOŚCI OBOZÓW ZIMOWYCH
DLA SZKOLENIA PRZYSZŁYCH NAUCZYCIELI
WYCHOWANIA FIZYCZNEGO DO ZAWODU**

**Ludwika KOSIŃSKA, Ryszard MARCINÓW,
Dariusz NAWARECKI**

*Politechnika Opolska –
Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii (Polska)*

Streszczenie. Celem pracy jest ukazanie opinii studentów kierunku wychowanie fizyczne o przydatności programowego obozu zimowego i jego znaczeniu w przyszłej pracy zawodowej nauczyciela wychowania fizycznego. Badania przeprowadzono na grupie 172 przypadkowo wybranych studentów II, IV i V roku kierunku: wychowanie fizyczne, którzy wcześniej w ramach swoich studiów uczestniczyli w programowym obozie zimowym. Narzędziem badawczym był anonimowy kwestionariusz ankiety. Badania te dodatkowo poruszają problem usunięcia obozu z programu studiów. Do końca roku akademickiego 2006/2007 polskie standardy kształcenia dla kierunku wychowanie fizyczne przewidywały w ramach praktyk dwa obozy – letni i zimowy. Aktualnie tylko jeden, bez wskazania. W niniejszej pracy respondenci mieli możliwość uczestniczenia jeszcze w obydwóch obozach.

Słowa kluczowe: narciarstwo, obozy zimowe, standardy kształcenia, wychowanie fizyczne

**SIGNIFICANCE
OF WINTER CAMPS IN PREPARATION
OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS
TO THEIR FUTURE PROFESSIONAL CAREER
AS PERCEIVED BY STUDENTS**

**Ludwika KOSIŃSKA, Ryszard MARCINÓW,
Dariusz NAWARECKI**

*Opole University of Technology –
Faculty of Physical Education and Physiotherapy (Poland)*

Annotation. The dissertation intends to demonstrate opinions of physical education students regarding usefulness of winter camps and their significance in future professional career as physical education teachers. The opinion poll was carried out in a group of 172 randomly selected second-, fourth- and fifth-year students of physical education that had previously participated in winter camps as a part of their studies. The research tool was an anonymous questionnaire. These studies also discuss issues of the exclusion of these camps in the curriculum. By the end of 2006/2007 academic year, polish educational standards in the field of physical education provided for two camps: a summer and a winter camp, currently one of them without any definition which one. These respondents had a chance to participate in both types of camps.

Key words: skiing, winter camps, educational standards, physical education.